

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Statera Libelli Famosi, Cui Titulus La Morale relachée
fortement soutenue Par Monseigneur L'Archeveque De
Malines**

Fontaine, Jacques

[S.l.], [1692]

Caput X. Expenditur Paragraphus 9 de Distractionibus voluntariis tempore
sacri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39034

ticum , & importunum est , tam imperito
 disputatore refutando diutius occupari. Plu-
 ra ad excusandam Thesim , & revincendam
 criminationis ineptiam videre potest Lector
 in *Confutatione*.

C A P U T X.

*Expenditur Paragraphus 9 de Di-
 stractionibus voluntariis tem-
 pore sacri.*

TRicis Dialecticis , quibus nimium se,
 frustra Capite superiore fatigavit , ex-
 haustum est Adversario cerebrum , ut argu-
 mentari modò ei non lubeat , sed tantum
 lamentari , & queri miserabiliter de Orope-
 gæ irrisionibus , ejusque impietatem , uti &
 Archi-Episcopi nefariam collusionem , ama-
 rissimis lacrymis deplorare. Apertè tamen
 mentiri nunquam Adversario non lubet : est
 enim ut aliàs monui mendax spiritus inter
 Jansenistarum proprietates , non postrema ,
 cui proin Jansenistarum Priorem decet in-
 dulgere gnaviter , quamvis & simul pietatem ,
 sinceritatem , simplicitatem simulare prorsus
 singularem. Thesis ab Anonymo , ejusque
 Patrono D. Pseudo-priore accusata , ita enun-
 tiat :

tiat: *Auditio Sacri, ut valida sit, tria requirit. Primum est presentia moralis audientis, quâ exterius ita se gerat, ut dignosci possit quod intentionem requisitam habeat.*

Alterum intentio saltem confusa, seu offerendi per Sacerdotem, sive participandi de sacrificio: nam sine intentione illâ, auditio actus religionis non foret, sicut nec lectio divini officii est oratio, si ex intentione cum Deo agendi non procedat.

Tertium attentio interna ad intentionem illam habendam necessaria. Hæc stare potest cum distractionibus voluntariis. Cujus ratio ibidem redditur: Nam orare Deum exponendo sua desideria, æquè potest distractus, quam possit absolvere, sacrificare, Regi libellum supplicem exponere. Tum sequitur: Non absque tamen irreverentiâ veniali distractiones illæ admittuntur, cum indecens sit primariò agentem cum Deo, ad alia simul se convertere.

Thesim hanc more suo foedè mutilatam dederat accusator Anonymus. Perfidiam ejus detexi in Consutatione pag. 64. Ad hæc Patronus ejus nihil respondet, eandem ipse fallaciam adhibere interim non ausus, novam comminiscitur. Ubi enim Anonymus tantum dixerat juxta Autorem Thesios distractiones illas non impedire, quo minus validè audiat Sacrum, easq; tantum esse peccatum veniale, addit Do-
mi

minus Prior non tantum illud à me adstrui, sed præterea me citrà hæsitationem idem pronuntiare de distractionibus, quæ toto tempore adeò mentem occuparent ut nulla esset de Deo, aut divinis rebus cogitatio: denique explodere me eos qui religioni sibi ducunt, ad tam augusta mysteria non attendere.

Omnia hæc fallaciis mendacissimis plena sunt. Nam neque Thesis quidquam expressit, nec ego usquam admisi, quod, qui decerneret toto sacrificii tempore mentem à divinis avertere validè audiret sacrum, aut peccato solum veniali se obstringeret. Aliud Thesis non dicit, quam distractiones, quales ibi describit, quæ compatiuntur attentionem primariam ad Deum & divina, non reddere auditionem Sacri invalidam, *neque admitti absque irreverentia veniali.*

Monui veram fore Thesis, ut expensis ejus verbis est perspicuum, *etiamsi subesset distractionibus illis irreverentia etiam mortalis, V. G. dum quis initio Sacri statueret animo distractiones admittire toto Sacri tempore; procul dubio contineret illa volitio specialem turpitudinem, quæ per distractiones inde sequentes quodammodo compleretur. Tunc addidi: secluso verò hoc turpi, & indigno decreto, quis dicet distractiones tales, quæ compatiuntur attentionem internam, & pri-*
ma-

mariam ad Deum, atque ad divina mysteria, quæ peraguntur, esse peccata mortalia? Si nihilominus asserat Adversarius, nescio an ullum Theologum habiturus sit consentientem.

Distractiones ejusmodi leviores dari, quæ mentem non planè abstrahunt ab aliarum rerum meditatione, compertum omnibus est quotidianâ experientia; quis enim cum Paulo loquens audire simul & intelligere nequeat vicinum sibi Petrum quidpiam interferentem vel fortè altercantem cum Titio?

Thesim non necessariò de aliis distractionibus accipiendam esse patet 1. Ex eo quòd tantùm dicatur attentio illa interna stare posse cum distractionibus voluntariis. Sic quando Jansenistæ, vel, si malis, Neo-Augustiniani discipuli dicunt determinationem antecedentem insuperabiliter, indeclinabiliter efficacem stare posse cum libertate ad merendum & demergendum requisita in statu naturæ lapsæ, queruntur de calumniâ, si inde inferam eos admittere quòd quælibet determinatio etiam naturæ, & coactionis insuperabiliter, indeclinabiliter efficax stare possit cum libertate ad merendum, & demerendum in statu naturæ lapsæ requisitâ.

Patet 2. ex eo quòd Thesis disertissimè profiteatur se non agere de aliis distractionibus, quam

quàm quæ relinquunt *moralement praesentiam*, *intentionem saltem confusam simul offerendi per sacerdotem*, sive participandi de sacrificio, ita ut distractus simul habeat attentionem internam quâ primario agit cum Deo, quamvis simul mentem convertat ad alia. Unde de ejusmodi distractionibus tantum sermo est, quæ attentionem ad divina non tollunt, sed imminuunt, juxta illud.

Pluribus intentus minor est ad singula sensus.

Hinc concludo evidenter, ineptissimam esse obtrektoris nostri calumniam, dum Illustrissimo Archi-Episcopo, & mihi imponit, quòd docuerimus populum Christianum, non valde sollicitè cavendam esse negligentiam in divinis officiis, modò quis honoret Deum labiis, eum adorari saltem validè in *Mysteriorum omnium sacratissimo*, quamvis adsis sine attentione. Quasi verò primaria attentio ad Deum, ut adstruit Thesis, & nulla attentio idem sint. Idem tamen sunt Pseudo-priori ut Archi-Episcopum meque criminetur apud rude vulgus, quod nec Illustrissimi Thesim nec meam adversus Anonymum Confutationem, utpote latinam intelligit.

Audi nunc Lector impudentissimi hujus calumniatoris gemitus, qui nescio an indignatione potius, quàm risu digni sint. "Non-

ne

„ne peracerbum est , inquit , intueri quòd
 „tam scandalosa , tam perniciofa dogmata
 „reperiant Theologos adeò ignavos , & adu-
 „latores , ut ab eis suscipiantur propugnanda ?
 „Quòd Archi-Episcopus ea sub suis
 „auspiciis vindicari patiatur , qui ea de-
 „beret detestari , imò suffundi rubore
 „quòd ea unquam defenderit ? Hoccine est
 „quod populum Christianum oportuit edo-
 „ceri ?

„Non nisi scintillâ pietatis opus est , ut
 „quis perspiciat , non esse inanem scrupulum,
 „quo quis religioni sibi ducat interesse Sacro
 „absque attentione , animo voluntariè ad alia
 „divagante.”

Non minùs flebilis sunt cetera , vel po-
 tiùs ridicula. Risum tamen hic molestissimè
 fert Dominus Prior. ” Quantumlibet (in-
 „quit) parum quis intelligat , satis videt ,
 „quod insultare iis , qui teneræ fatis con-
 „scientiæ sunt , ut non audeant tempus sacri
 „distractionibus voluntariis transigere , sit
 „triumphos decernere impietati.”

Quis non dicat hominem insanire , vel
 nimia calumniandi libidine excæcatum ? U-
 binam enim unquam indicavi distractiones
 voluntarias esse licitas ? Ubi id docet Autor
 Thesium aut Illustrissimus Defensor ? Op-
 po-

positum uterque profitetur apertissimè. Ubinam insultavi iis, ubi eos explori, qui Religioni sibi ducunt tempus sacri cogitationibus terere, à Deo, & tremendo illo sacrificio alienis. Putas-ne stolidè Accusator nos lamentis tuis, & exclamationibus fascinandos, ut criminationis tuæ vanitatem, ac falsitatem adeò patentem perspicere, eamque redarguere nequeamus? Jansenianæ querelæ non magis me commovent, quàm meretriciæ. Rationibus, Domine Prior, vel Autoritate pugnandum Theologo est, non ignavâ ploratione.

Age argumento saltem aliquo Thesim Illustrissimam, aut meam obtreçtatoris Anonymi Confutationem impugna. Ostendo, non quòd distractiones voluntariæ sint peccata: hoc enim nullus negaverit, sed quòd distractiones, quales describuntur in Thesi, & ut eas verbis ipsis Thesios jam exposui, sint peccata mortalia, & auditionem sacri reddant invalidam.

Aliam probationem toto § non video, quàm tria Scripturæ testimonia. 1. Ex Jeremia 48: *Maledictus qui facit opus Dei fraudulenter, vel ut septuaginta legunt negligenter.* 2. Ex Psalmo 108: *Cratio ejus fiat in peccatum.* 3. Ex Matth. 7. *Populus hic labiis*

N

me

me honorat ; cor autem eorum longè est à me.

Admitto Domine Prior , & pronus veneror Sacrarum Scripturarum oracula , sed ad criminationem tuam stabiliendam tam parum conducunt , quàm quòd minime.

Nam Jeremiæ 48 vibratur maledictio in Milites Populi Judaici , qui satis conscii , quòd Deus præcepisset , ut Moabitas omnes interficerent , à cæde nihilominus abstinebant , contenti spoliis , & tacitâ vitæ redemptione. Merito Milites isti maledicto subiciebantur , quia tam expresso Dei Mandato , & in materia tam gravi rebelles. Inferesne inde ; ergo maledicto æquè subjecti , & æqualis criminis rei sunt , quicumque tempore sacrificii cogitationibus aliò pertinentibus intendunt , ita tamen , ut primariam semper ad Deum retineant attentionem? Sed ut concessero servatâ materiæ , ac delicti proportionem , accommodari locum posse iis ; qui negliger orant , aut quodcumque opus Religionis obeunt non quâ par est reverentiâ , & attentione , sine zelo , ac fervore ; illosne omnes statim peccati mortalis argues? Omnes in oratione distractiones voluntarias , omnem torporem , & oscitantiam ad gravissimi criminis reatum extollere , si quis Novatorum tuorum præsumpserit , sibi excipie-

cipietur, si non temeritatis, & gravioris cen-
suræ infamia notandus sit.

Secundus locus Psalmi 103 agit vel de
persecutoribus Davidis, quibus ipse, con-
formans se divino iudicio poenas debitas, vel
imprecatur, vel prædicit, sive, ut commu-
niter cum Bellarmino Interpretes intelligunt,
imprecatur Christus, vel prædicit Judæ in-
teritum. Cur autem oratio Judæ facta est
ei in peccatum juxta Communiorem Pa-
trum Interpretationem? An quia distractus
fuit in oratione?

Audi Patres apud Bellarminum in hunc
Psalmi locum. S. Hieronymus ait, quia or-
ravit sine spe indulgentiæ, & desperans la-
queo se suspendit. S. Augustinus dicit ora-
tionem ei factam esse in peccatum, quia
non est facta per Christum Mediatorem. Eu-
thymius addit factam esse in peccatum, quia
Judas ut ceteri Persecutores orabant Deum
pro exterminatione nominis Christiani.

Fateor equidem orationem torpidam, &
negligentem fieri homini in peccatum, sed
ideone semper mortale? Quodnam igitur
tandem veniale erit, si quælibet in oratio-
ne distractio culpabilis, seu voluntaria mor-
talis sit?

N. 2

Ter-

Tertium testimonium decerptum ex Marci 7. ubi Christus non de distractionibus specialiter agit, sed de omnibus Judæorum criminibus. Quasi dicat: exprobratis mihi quòd Discipuli mei manducant illotis manibus; ego verò dico vobis, quod prædixit Isaias, vitam vestram penè universam maximè esse maculatam, ita ut tantum circumferatis inarem sanctitatis speciem, quasi Deo religiosè serviatis, qui estis pleni hypocriti: de divinis mandatis loquimini admodum scrupulosè, qui nihil minus reipsâ, & opere præstatis. Hac Christi verba potius in Novatores, etiam nostri temporis Rigoristas, Jansenianos, Archi-Episcopi Obtrectatores, quàm in involuntariè distractos vibrata à Christo esse, facilè assequetur, qui & Scripturæ textum consideraverit, & mores Jansenizantium.

Satisne partes explevisti Patroni fidelis, & strenui, quando lamentis aliquamdiu muliebriter indulgisti, verbis quibusdam Scripturæ temerè congestis, ex quibus nihil posse pro criminatione Clientis tui confirmandâ extundi satis prospexeras? An non oportuit opposita à me argumenta refutare? Atqui ne ad unum quidem respondes, nullum leviter saltem attingis, & tamen me
tan-

ramquam totius orbis Christiani iudicio damnatum proclamans, tantum scintillam luminis (credo Janseniani) requiris, ut quis me impietatis propugnatorem esse videat, tantum scintillam pietatis, ut me Religionis hostem horreat, ac detestetur. Verum ex iis quæ nuper adversus Arnaldi querelas scripta sunt, didici, nusquam Arnaldum, ejusque discipulos alius clamare, nusquam queri miserabilius, quam ubi causæ pessimæ patrocinium suscipiunt, vel justissimæ impugnationem, quando destituti sunt omni ratione solidâ, omni autoritate, imò argumentis insuperabilibus manifestè convicti.

En tibi Domine compendio repetita argumenta *Confutationis* quæ dissolvi à te potius decuit quam tempus, & verba perdi querelis, & exclamationibus.

Primò: cum hujusmodi distractionibus quæ primariam ad Deum, & divina mysteria attentionem compatiuntur, ut sunt distractiones illæ leviores, de quibus expressis terminis agit *Thesis*, consistere potest consecratio valida, aliorumque Sacramentorum administratio, ergò & valida sacri auditio.

Secundò: cum hujusmodi distractionibus involuntariis consistit valida sacri auditio: ergo & cum voluntariis. Nam licet ratio vo-

luntariū has peccaminosas constituat, illas ratio involuntariū innoxias; si tamen distractiones voluntariæ de quibus Thesis, non paterentur attentionem requisitam ad moralem, & validam sacri auditionem, idem statuendum esset de involuntariis: quemadmodum, si quis casu, vel ex nimis vigiliis, certè citrà ullam culpam in somnum incidat tempore sacrificii, cui corpore præsens est, non audit sacrum, sed tenetur alteri interesse; æquè ac ille, qui ad somnum voluntariè se, & culpabiliter composuit.

Hinc sequitur tertio, quod nisi ejusmodi distractiones, quæ primariam ad Deum attentionem habent conjunctam, consistent cum valida sacri auditione, non consistent etiam cum valida recitatione Officii Canonici, siue supponantur distractiones esse voluntate connivente, vel contra ejus imperium exortæ, adeoque sequetur toties repetendam esse officii recitationem, eâ saltem parte quâ distractio qualiscumque, & quantumcumque levis irrepperit, alioquin peccari toties, & à beneficiatis restitutionem fructuum illi parti respondentium præstandam.

Quæsi in confutatione an hæc censure Novatoribus nostris rigidis & zelosis allubescant: nihil responsi accipio præter que-
relas

relas inanes, quibus conscientiae suae teneritudinem à me irrideri, & exponi ludibrio, infames Archi-Episcopi calumniatores deplorant.

Denique rogavi an vel unum Anonymus Theologum possit producere, qui doceret distractiones jam descriptas esse peccata mortalia. Nullum habuit ipse, nullum ejus patronus, quem ostentaret: & tamen in nos ut monstra impietatis pergat debacchari non minus expers rationis, quam omni nudus auctoritate. Ad teneritudinem conscientiae, quam in cliente suo aliisque gregalibus praedicat, quae respondeam occurrunt satis multa, sed nescio an satis placitura Neo-Augustinianis si divulgarem.

Oro te Domine Prior, atque obtestor, ut dum tuorum pietatem, religionem, & conscientiae teneritudinem praedicas tam magnifice, abstineas ab affingenda atque exprobranda Illustrissimo Archi-Episcopo, & mihi impietatis defensione, aut saltem veniam mihi à tuis impetres scribendi Tractatum brevem de teneritudine conscientiae Neo-Augustinianae, nam alioquin homines illi, licet charitatis ubique praedominantis praecones, adeò sunt delicati, ut mox in rabiem agantur, omnia minis & querelis impleant, sic
ubi

ubi eos nescio quæ vocula non satis mollis
perstrinxerit.

CAPUT XI.

*Expenditur Paragraphus 10. de iu-
ramento & perjurio ex consue-
tudine sine ulla plane
advertentia.*

MOx ut oculos conjeci in præsentem
adversarii paragraphum sex paginis ex-
tensum, non dubitabam quin post incondi-
tam superioris §. lamentationem jam animos
resumpisset malæ causæ patronus, & pro-
lixam de accusatâ hîc Thesi instituisset dis-
disputationem. Verùm ubi paginas omnes
evolveo attentius, vix quidquam offendo præ-
ter declamationem in nescio quem P. Pirot
Jesuitam, aliosque ejusdem ordinis Theo-
logos, de vagâ in moralibus laxitate accu-
satos.

Multum queritur de Jansenistæ nomine
suis impacto, dum ipse Pelagianam hæresim
aliaque convicia in adversarios suos conjicit
tam liberaliter, & sine scrupulo, homo alio-
quin, ut Novatores passim, scrupulosus in

passim